

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

DE NAAKTE THERAPEUT

Peter Rober (2003). Leuven: Acco, pp. 248, ISBN 90-334-5384-3

Bij de publieke presentatie van zijn boek vertelde Peter Rober dat hij het geschreven had om zijn kwaadheid kwijt te kunnen. Kwaadheid van waaruit, waarover? Dat waren de vragen die ik me dadelijk stelde. Je hebt zoveel vormen van kwaadheid, zoveel gradaties. Het was onbegonnen werk, ik kwam er niet uit. Ter plekke aan Peter vragen wat klaarheid te scheppen, leek me niet erg gepast. Tegelijkertijd weerhield iets me ervan om snel antwoorden te zoeken in het boek. Had ik eigenlijk weinig zin om een therapeut in al zijn naaktheid te zien? Misschien wilde ik ook mijn eigen naaktheid vermijden. Een zekere schroom, eerder dan angst, weerhield me. Gesproken verhalen onder collega's zijn geen probleem, maar 'therapeutische/persoonlijke' verhalen in 'romanvorm', op papier vastgelegd, onuitwisbaar, vereeuwigd, dat gaf me een ietwat onbehaaglijk gevoel. Zou het niet wat ongepast zijn binnen te dringen in iemands intimiteit? Zou ik verhalen die ik elke dag hoor en meemaak, opnieuw willen lezen? Wil ik iets meer weten over het verhaal achter het verhaal, over de man achter het boek? Waarin zouden deze verhalen verschillen van verhalen die je in een of ander weekblad kunt lezen? Wat zouden deze verhalen me kunnen vertellen? Voor wie zijn ze eigenlijk geschreven? Nu heb ik het boek gelezen. Ik weet het niet. Meer vragen dan antwoorden, meer twijfels dan zekerheden.

De naakte therapeut is in tegenstelling tot het eerste boek van Peter Rober (*Samen in therapie*) geen theoretisch

boek. Het vertelt een verhaal dat men niet terugvindt in wetenschappelijke tijdschriften, de DSM-IV of eender welk handboek. Dit boek gaat in de eerste plaats niet over pathologie of therapeutische technieken. Het bundelt de verhalen uit de therapeutische wandelingen, verhalen gegrepen uit de praktijk, verhalen over de dingen waar je tegenaan loopt als therapeut. In deze verhalen kijk je als het ware mee over Rober's schouder en dring je diep binnen in zijn therapiekamer en innerlijke dialoog. De verhalen gaan zowel over gesprekken met cliënten als over de dingen waar hij tegenaan loopt buiten de werkuren. Het boek leest als een roman, mede door de vlotte schrijfstijl, en het lijkt bij momenten op het dagboek van een therapeut. Echter niet de louter succesvolle therapeut, zoals we gewend zijn op studiedagen en workshops, maar een kwetsbare, bij momenten verzuipende therapeut. De verhalen zijn vaak herkenbaar, als het ware uit de dagelijkse praktijk van eenieder geplukt. Ze zijn vertederend, humoristisch, banaal, bedrieglijk gewoon, hoopgevend, aangrijpend, hard (zoals het verhaal van Daisy), belerend, open, behagend, tegen schenen schoppend, wild om zich heen trappend. Ze willen iets vertellen, telkens opnieuw. Ze roepen veel tegenstrijdige gevoelens op. Zo zijn er de onmacht, het ongeloof, het verzet, het onbegrip en de boosheid, maar ook de herkenning, sympathie en de eigen schaamte. Het doet deugd om te lezen dat de worsteling als therapeut (en als cliënt) blijkbaar de norm is.

De therapiestroming die Rober aangehangt, is de narratieve therapie. Deze stroming stelt dat men in therapie moet proberen ruimte te maken voor verhalen die nog niet verteld zijn (*making room for*

the not yet said). Het boek is op zichzelf een treffend voorbeeld hiervan. Het schept een veilige ruimte voor de eigen moeilijke en kwetsbare verhalen. Het lezen van dit boek dwingt je onvermijdelijk tot eigen associaties en reflecties. Het laat je niet onverschillig. Al lezende vraag je je wel voortdurend af wat fictie is en wat werkelijkheid. Dat blijft onduidelijk, ondanks het stellende woord vooraf en het

naschrift, maar juist daarin schuilt de kracht van het boek. Het geeft ook mooi aan dat we niet moeten zoeken naar 'de waarheid'. Maar dat we moeten stilstaan bij de verhalen die verteld worden in therapie. Dit is, kortom, geen boek met antwoorden, maar een gedurfd boek vol met vragen.

Chris Noorduyn & Gilbert Lemmens

TREATING INFIDELITY: THERAPEUTIC DILEMMAS AND EFFECTIVE STRATEGIES

Gerald R. Weeks, Nancy Gambescia & Robert E. Jenkins (2003).
New York/London: W.W. Norton and Co, pp. 224, ISBN 0-393-70388-6

De titel van dit boek, 'behandeling van ontrouw', is veelzeggend en suggereert een parallel met zoiets als behandeling van kanker of een longontsteking, dat wil zeggen van een levensbedreigende, in dit geval relatiebedreigende ziekte. De auteurs openen hun boek met een definitie van ontrouw als een schending van het impliciete of expliciete contract dat partners met elkaar gesloten hebben over de emotionele en/of seksuele exclusiviteit. Een van de partners (in de voorbeelden zijn het soms beide partners) schendt de intimiteitovereenkomst niet alleen door met een derde een seksueel contact aan te gaan, maar ook door emotioneel intiem te zijn met een ander, door cyberseks te hebben of pornografie te 'consumeren'.

Kernelement van de door de auteurs voorgestane therapeutische strategie is dat de ontrouwe partner zijn of haar rela-

tie met de derde volledig beëindigt. Pas als die stap gezet is, kunnen contextuele aspecten en andere relatieproblemen aan de orde komen. Men kent slechts twee uitkomsten: of beide partners herijken hun relatie en zweren iedere ontrouw af, of men gaat scheiden. Dit manifesteert zich ook in de therapeutische modaliteit die gekozen wordt. Men begint met enkele sessies met beide partners tezamen, waarin beider motivatie om te werken aan de onderlinge relatie zo goed mogelijk wordt afgetast. De therapeuten peilen beider engagement aan de relatie, en stellen dat gelijk aan hun commitment aan de therapie. De therapeuten stellen nadrukkelijk dat voortzetting van de paarsprekken alleen zin heeft als de ontrouwe partner volledig breekt met haar of zijn ontrouwe gedrag. Zolang dat niet het geval is, wordt beide partners individuele therapie aangeboden, door dezelfde therapeut (de tekst is hierin niet zo expliciet maar alles wijst wel in die richting; anderszijds wordt niet nadrukkelijk stilgestaan bij mogelijke complicaties van een dergelijke opzet). In dit licht past ook een tweetal hoofdstukken over vergeefsgedezindheid. De bedrogen partner wordt,